

ОГЛЯДИ НАУКОВИХ ВИДАНЬ

Автореферати

Лихограй Р. В. Політична складова українського фольклору. – Рукопис.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук зі спеціальності 10.01.07 – фольклористика. Київський національний університет імені Тараса Шевченка Міністерства освіти і науки України. – Київ, 2016.

Дисертацію присвячено дослідженню наджанрової категорії “політичний фольклор”. У роботі запропоновано стратегію ідентифікації політичних текстів, що різняться низьким і високим рівнями семіозису, а також простежено трансмісію політичних смислів у синхронії та діахронії. Представлено політичні стереотипи етнічних, релігійних, соціальних, світоглядних груп на різних рівнях політичного конфлікту. На прикладі різночасового та різножанрового матеріалу розглянуто загальнонаціональні політичні концепти автохтонного населення України. Продемонстровано шляхи їх реалізації та трансляції на сучасному етапі. Проаналізовано також поетичні особливості моделювання політичних образів у фольклорі, їх атрибутивні та ментальні маркери. Здійснено розподіл політичних текстів: неказкової прози – за тематикою політичного конфлікту; соціально-побутової лірики та паремій – за ціннісною парадигмою; новотворів – за механізмами реалізації у статичні та динамічні.

П у б л і к а ц і ї:

1. Роль анекдоту у формуванні етностереотипу // Література. Фольклор. Проблеми поетики: збірник наук. праць. – К.: ВПЦ “Київський університет”, 2009. – Вип. 31. – С. 308–316.

2. Політична складова фольклору футбольних уболівальників // Література. Фольклор. Проблеми поетики: зб. наук. праць. – К.: ВПЦ “Київський університет”, 2009. – Вип. 32. – С. 270–274.

3. Політичний конфлікт у сучасному анекдоті // Література. Фольклор. Проблеми поетики: зб. наук. праць. – К.: ВПЦ “Київський університет”, 2010. – Вип. 34. – С. 252–257.

4. Образ “москаля” в українській народній прозі // Література. Фольклор. Проблеми поетики: зб. наук. праць. – К.: ВПЦ “Київський університет”, 2012. – Вип. 36. – С. 169–175.

5. Образ Тараса Шевченка у революційному фольклорі // Міфологія і фольклор: загальноукраїнський науково-освітній журнал. – Львів, 2014 – Вип. 1–2 (16). – С. 12–17.

6. Образ антагоніста в українських народних думках // Научная дискуссия: вопросы филологии, искусствоведения и культурологи: сборник статей. – Москва: ООО “Международный центр науки и образования”, 2013. – Вип. 10 (17). – С. 59–64.

Сташко Г. І. Жіночі образи в американському пісенному фольклорі: лінгвостилістичний та лінгвокультурологічний аспекти. – На правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук за спеціальністю 10.02.04 – германські мови. – Київський національний лінгвістичний університет МОН України. – Київ, 2016.

Дисертацію присвячено дослідженню жіночих образів в американському пісенному фольклорі в лінгвостилістичній і лінгвокультурологічній перспективах. У роботі уточнено зміст поняття “жіночий

образ” в сучасних лінгвістичних студіях, розроблено методику його дослідження за мультиаспектним підходом, виявлено жіночі типажі. Установлено, що жіночий образ в американському пісенному фольклорі створюється за допомогою семасіологічних, фонетичних і синтаксичних засобів, які вибудовують вербальні образи у фольклорних пісенних текстах. Висвітлено зв'язок лінгвостилістичного та лінгвокультурологічного аспектів у реалізації та інтерпретації жіночих образів у пісенному фольклорі.

П у б л і к а ц і ї:

1. Еволюція жіночих образів в американському пісенному фольклорі // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія: зб. наук. пр. – Одеса: Вид. дім “Гельветика”, 2014. – Вип. 11, т. 2. – С. 68–71.

2. Засоби стилістичної фонетики у створенні жіночих образів (на матеріалі американського пісенного фольклору) // Наукові записки національного університету “Острозька академія”. Серія філологічна: зб. наук. пр. – Острог: Вид-во Нац. ун-ту “Острозька академія”, 2014. – Вип. 44. – С. 293–295.

3. Поняття “фольклорна картина світу” в сучасній лінгвістиці // Наукові записки. Серія: Філологічні науки (мовознавство). – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2014. – Вип. 127. – С. 323–328.

4. Роль фольклорної пісні в становленні американського суспільства // Наукові записки національного університету “Острозька академія”. Серія філологічна: зб. наук. пр. – Острог: Вид-во Нац. ун-ту “Острозька академія”, 2014. – Вип. 48. – С. 292–293.

5. Еліттер як засіб створення жіночих образів в американському пісенному фольклорі // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія: зб. наук. пр. – Одеса: Вид. дім “Гельветика”, 2015. – Вип. 15, т. 2. – С. 136–139.

6. Роль засобів і стилістичного синтаксису в створенні жіночих образів (на мате-

ріалі американських фольклорних пісень) // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Серія: Філологічні науки. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2015. – Вип. 4 (82). – С. 81–86.

7. Лінгвальні та екстралінгвальні засоби створення образу дружини (на матеріалі американського пісенного фольклору) // Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія: Філологія. – К.: Вид. центр КНЛУ, 2016. – Т. 19, № 1. – С. 13–20.

8. Методологічна база та етапи дослідження жіночих образів у фольклорному пісенному тексті // Філологічні трактати. – Суми: Вид-во СумДУ, 2016. – Т. 8, Вип. 2. – С. 143–150.

9. Образ матері в американському пісенному фольклорі: лінгвостилістичний та лінгвокультурний аспекти // Одеський лінгвістичний вісник. – Одеса: Вид. дім “Гельветика”, 2016. – Вип. 7. – С. 105–109.

10. Образ молоді дівчини в американському пісенному фольклорі // Науковий вісник Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія: Філологічні науки (мовознавство): зб. наук. пр. – Дрогобич: Вид. дім “Гельветика”, 2016. – Вип. 5, Т. 2. – С. 117–121.

11. Стилiстичний прийом порiвняння як засiб створення жiночих образiв (на матерiалi американського пiсенного фольклору) // Науковий вiсник Схiдноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Серія: Філологічні науки. – Луцьк: Вид-во СНУ ім. Лесі Українки, 2016. – Вип. 5 (330). – С. 265–269.

12. Особенности американской фольклорной песни // Научный результат. Серия: Вопросы теоретической и прикладной лингвистики: сетевой науч.-практ. журн. – Белгород: Учредитель ФГЛОУ ВГЮ “Белгород. гос. нац. исслед. ун-т”, 2014. – Вип. 2 (2), Т. 1. – С. 131–136.

13. Экстралингвальные средства создания женских образов (на материале американского песенного фольклора) // Научный результат. Серия: Вопросы тео-

ретической и прикладной лингвистики: сетевой науч.-практ. журн. – Белгород: Учредитель ФГЛОУ ВГЮ “Белгород. гос. нац. исслед. ун-т”, 2016. – Вып. 2 (8). – С. 43–49.

14. Рифма и ритм в создании женских образов (на материале американского песенного фольклора) // *Philology: междунар. науч. журн.* – Волгоград: Изд-во “Научное обозрение”, 2016. – Вып. 3 (3). – С. 98–102.

15. Different approaches to the classification of American folk songs // *Austrian Journal of Humanities and Social Sciences.* – Vienna; “East West” Association for Advanced Studies and Higher Education GmbH, 2014. – Issue 5 (9–10). – P. 56–59.

16. Sound symbolism in female images creation (based on American song folklore) // *Science and Education a New Dimension. Philology.* – Budapest: www.seanewdim.com, 2016. – Vol. IV (20), Issue 85. – P. 60–63.

17. Американська фольклорна пісня як засіб міжкультурної комунікації // *Україна і світ: діалог мов та культур: матеріали міжнар. наук.-практ. конф.* (Київ, 19–21 березня 2014 р.). – К.: ВЦ КНЛУ, 2014. – С. 417–418.

18. Вертикальний контекст як складова лінгвістичного аналізу усного поетичного тексту // *Україна і світ: діалог мов та культур: матеріали міжнар. наук.-практ. конф.* (Київ, 1–3 квіт. 2015 р.). – К.: ВЦ КНЛУ, 2015. – С. 429–431.

19. Образ тітки в американському пісенному фольклорі // *Україна і світ: діалог мов та культур: матеріали міжнар. наук.-практ. конф.* (Київ, 30 березня – 1 квітня 2016 р.). – К.: ВЦ КНЛУ, 2016. – С. 394–395.

20. Metaphor in Creating Female Images // *Proceedings of the II International Scientific and Practical Conference “The goals of the World Science 2016”* (Dubai, UAE, 27–28 January, 2016). – Ajman: ROStrancc Trade F Ж С company, 2016. – Vol. 4, Issue 2 (6). – P. 37–41.

Мараб'ян К. А. Лінгвосеміотичний простір французького фольклорного тексту для дітей: структура і семантика. – На правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук за спеціальністю 10.02.05 – романські мови. – Київський національний лінгвістичний університет Міністерства освіти і науки України. – Київ, 2016.

Дисертація присвячена дослідженню структури та семантики художньої системи французького фольклору для дітей у лінгвосеміотичному аспекті. У роботі висвітлено теоретичні засади та розроблено комплексне підґрунтя вивчення лінгвосеміотичного простору фольклорних творів. Виявлено мовні засоби вербалізації анімалістичного та космогонічного компонентів лінгвосеміотичного простору. Ідентифіковано лексичні одиниці, що формують лексико-семантичне поле цих компонентів. Визначено основні принципи іконічного кодування на фоносемантичному, лексико-стилістичному і синтаксичному рівнях мовної організації та основні види тронів і лексичних засобів, які виконують найбільше іконічне навантаження. Схарактеризовано особливості інтерпретації картини світу французького етносу.

П у б л і к а ц і ї :

1. Звукові повтори як конструктивний засіб увиразнення змісту французької народної коліскової пісні // *Вісник Запорізького національного університету.* Серія: Філологічні науки: зб. наук. праць. – Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2014. – Вып. 2. – С. 149–154.

2. Звукообразження у дитячому французькому фольклорі // *Матеріали міжнародної науково-практичної конференції “Філологічні науки: історія, сучасний стан та перспективи досліджень”.* – Львів: “Наукова філологічна організація “ЛОГОС”, 2014. – С. 116–118.

3. Звуконаслідування у текстах малих жанрів французького фольклору // *Ма-*

теріали міжнародної науково-практичної конференції “Людина як суб’єкт міжкультурної комунікації: сучасні тенденції у філології, перекладі та навчанні іноземних мов”. – Львів: “Наукова філологічна організація “ЛОГОС”, 2014. – С. 88–90.

4. Метафора як домінуюча ознака тексту французької народної загадки // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка: зб. наук. праць. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. – Вип. 5 (77). – С. 269–272.

5. Персоніфікація та уособлення у малих жанрах французького фольклору // Матеріали міжнародної науково-практичної конференції “Нове та традиційне у дослідженнях сучасних представників філологічних наук”. – Одеса: Південноукраїнська організація “Центр філологічних досліджень”, 2015. – С. 41–45.

6. Принципи іконічності в синтаксичній структурі текстів малих жанрів французького фольклору // European applied sciences (Європейський журнал прикладних наук). – 2015. – № 3. – С. 95–97.

7. Роль іконічності синтаксису в текстах малих жанрів французького фольклору // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка: зб. наук. праць. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2015. – Вип. 2 (80). – С. 260–264.

8. Відображення дитячої картини світу у французьких фольклорних текстах для дітей через призму семіотичних елементів // Науковий вісник кафедри ЮНЕСКО КНЛУ: зб. наук. праць. – К.: Вид. центр КНЛУ, 2016. – Вип. 32. – С. 96–103.

9. Жанрова класифікація французьких фольклорних творів для дітей // Матеріали міжнародної науково-практичної конференції “Філологічні науки: сучасні тенденції та фактори розвитку”. – Одеса: Південноукраїнська організація “Центр філологічних досліджень”, 2016. – С. 65–68.

10. Природні стихії як компонент лінгвосеміотичного простору французьких фольклорних текстів для дітей // Нау-

ковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету ім. К. Д. Ушицького. Серія: Лінгвістичні науки: зб. наук. ст. – Одеса: Вид-во “Астропринт”, 2016. – Вип. 22. – С. 108–113.

11. Семіотичний аналіз французького фольклорного тексту для дітей: теоретичні основи // Мандрівець. – Тернопіль: Вид-во “Мандрівець”, 2016. – Вип. 1 (121). – С. 95–97.

12. Фольклорна картина світу як фрагмент концептуальної картини французького етносу // Матеріали міжнародної науково-практичної конференції “Україна і світ: діалог мов та культур”. – К.: Київський національний лінгвістичний університет, 2016. – С. 211–213.

13. Французькі фольклорні тексти як об’єкт лінгвосеміотичних досліджень // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Філологічні науки: зб. наук. ст. – 2016. – Вип. 1 (35). – С. 68–71.

Холмогорцева І. С. Діалогічні відношення жанру британської фольклорної п’єси. – Рукопис.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук зі спеціальності 10.02.04 – германські мови. – Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна Міністерства освіти і науки України. – Харків, 2016.

У дисертації здійснено аналіз жанру британської фольклорної п’єси з урахуванням аспектів діалогічних відношень (гносеологічного, комунікативного, текстового, мовного і культурно-історичного). Обґрунтовано статус британської фольклорної п’єси як гібридного фольклорного жанру. Гносеологічний аспект діалогізму британської фольклорної п’єси, зумовлений карнавальним світосприйняттям, є провідним стосовно комунікативного, текстового, мовного і культурно-історичного аспектів. Комунікативний аспект є зовнішньожанровим та виражає особливості карнавального дискурсу, у межах якого ви-

конується британська фольклорна п'єса. Текстовий і мовний аспекти п'єси мають внутрішньожанрову та зовнішньожанрову скерованість. Текстовий аспект британської фольклорної п'єси виражений авантекстом, особливістю якого є діалогічна, монологічна та змішана структури, діалогічна взаємозалежність елементів композиції. Мовні засоби авантексту характеризуються обмеженими синтаксичними прийомами і відкритим набором лексичних засобів. Культурно-історичний аспект визначається ретроспективним і проспективним характером міжкультурного діалогу жанрової моделі п'єси з семіотичним універсумом.

П у б л і к а ц і ї:

1. Анекдот как разновидность речевых жанров // *Studia Germanica et Romanica: Иноземні мови. Зарубіжна література. Методика викладання.* - Донецьк, 2004. - Т. I, № 3. - С. 5-17.

2. Суб'єкт і адресат фольклорної комунікації // *Сучасна англістика: мова в контексті культури: тези доп. III міжнар. наук. форуму (25 червня 2009 р.).* - Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2009. - Ч. II. - С. 76-78.

3. Британський фольклор: школи, напрямки, об'єкти дослідження // *Нова філологія.* - Запоріжжя, 2011. - № 44. - С. 163-166.

4. *Schools of British Folklore Research* // *Молодь України в контексті міжкультурної комунікації: тези доп. VIII Всеукр. наук.-практ. конф. (24 березня 2011 р.).* - Дніпропетровськ, 2011. - С. 203-204.

5. Фольклорна традиція - база риса інтертекстуальності текстів народної культури // *Сучасна англістика. Традиції. Сьогодення. Перспективи: тези доп.*

IV міжнар. наук. форуму (19 жовтня 2011). - Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. - С. 118-119.

6. Авантекст фольклорного тексту в аспекті інтертекстуальності // *Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. Серія: Філологічні*

науки. Мовознавство. - 2012. - № 24 (249). - С. 152-157.

7. Британська фольклорна п'єса і її авантекст // *Нова філологія.* - Запоріжжя, 2012. - № 49. - С. 217-221.

8. Британська фольклорна п'єса як джерело прецедентності в англійській літературі кінця XIX - початку XX століття // *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія: Філологія.* - 2013. - № 1076. - Вип. 68. - С. 113-117.

9. Теорія діалогізму як основа референції на рівні тексту та дискурсу // *Сучасна англістика і романістика: перший рубіж нового тисячоліття: тези доп. V міжнар. наук. форуму (18 вересня 2013 р.).* - Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2013. - С. 204-206.

10. Прецедентное имя как актуализатор интердискурсивности в британской фольклорной пьесе // XVI международная конференция, посвященная проблемам общественных и гуманитарных наук: тезисы докладов (30 ноября 2013 р.). - Москва, 2013. - Москва: Центр гуманитарных исследований "Социум". - С. 25-27.

11. Комунікативний аспект інтродуктивного і завершального блоків британської фольклорної п'єси // *Каразінські читання. Людина. Мова. Комунікація: тези доп. XIII наук. конф. з міжнар. участю (7 лютого 2014 р.).* - Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. - Ч. 2 (М-Я). - С. 150-152.

12. Установление типов интертекстуальных связей в британской фольклорной пьесе // *Проблемы лингвистики и лингводидактики.* - Белгород: Белгород. гос. нац. исследов. ун-т, 2014. - Вип. 2. - С. 274-282.

13. Комунікативний аспект британської фольклорної п'єси // *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія: Романо-германська філологія. Методика викладання іноземних мов.* - Харків, 2014. - № 1103. - С. 132-137.

14. Прецедентне ім'я як засіб актуалізації діалогічних відношень у британській фольклорній п'єсі // *Вісник Харківського*

національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія: Романо-германська філологія. Методика викладання іноземних мов. – Харків, 2015. – № 1155. – С. 152–156.

15. Прецедентне ім'я як засіб реалізації діалогічності семіосфери у британській фольклорній п'єсі // Маріупольський молодіжний науковий форум: традиційні й новітні аспекти дослідження і викладання іноземних мов і літератури: Матеріали І Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції студентів, аспірантів і молодих учених (28 квітня 2015 р.). – Маріуполь: МДУ, 2015. – Ч. I. – С. 37–39.

16. Концепція “Іншого” М. М. Бахтіна в аспекті інтертекстуальності // Каразинські читання. Людина. Мова. Комунікація: тези доп. XV наук. конф. з міжнар. участю (5 лютого 2016 р.). – Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. – С. 213–214.

Вишницька Ю. В. Міфологічні сценарії в сучасному художньому та публіцистичному дискурсах. – На правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філологічних наук зі спеціальностей 10.01.06 – теорія літератури; 10.01.01 – українська література. – Київський університет імені Бориса Грінченка. – Київ, 2016.

У дисертації створено семіотичну модель міфологічних сценаріїв сакрально-символічного та симулятивного типів, з'ясовано основні текстові стратегії реміфологізації, деміфологізації як прояви неоміфологізму в сучасному художньому та публіцистичному дискурсах, окреслено проблемне поле питань, пов'язаних із дефініцією та дескрипцією міфологічних сценаріїв, віднайдено релевантні алгоритми їх прочитання та дешифрування. Уперше введено до наукового обігу літературознавче поняття міфологічного сценарію як семіотичного конструкту; запропоновано літературознавчу типологію міфосценаріїв, в основі якої лежить семіо-

тичний підхід: символічна й симулятивна міфомодель (репрезентовані художнім і публіцистичним дискурсами відповідно) реалізуються па трьох – мега-, макро- і мікрорівнях. Цей трирівневий конструкт є універсальним для всіх дискурсів, відмінними є лише особливості його функціонування та репрезентації. Мегаміфосценарії представлено сценаріями ядерного й опозитивного типів. Макроміфосценарії – символічна міфомодель домінантно-периферійного типу репрезентуються двофокусними й трифокусними макроконструктами. Двофокусні домінантно-периферійні міфологічні моделі експліковано міфосценаріями віднайденого/втраченого Раю (з міфологемою-домінантою “Рай” і дзеркальним периферійним елементом: віднаходження/втрата Раю) та братовбивства (із міфосюжетною домінантою та константними периферійними модулями: мотивами злочину/вбивства й покарання/спокути). Трифокусна міфологічна модель репрезентована макросценарієм ініціації з актуалізованими компонентами, об'єднаними міфологемою Шляху: “повернення до хаосу” (перехід у незвичний стан), випробування й власне ініціаційне перетворення. Семіотичну симулятивну міфомодель представлено макросценарієм псевдоініціації й мегасценаріями опозитивного типу: протистояння та спротиву.

П у б л і к а ц і ї:

1. Міфологічні сценарії в сучасному художньому та публіцистичному дискурсах: монографія. – К: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2016. – 614 с.

2. Міфологічний сценарій “Втраченого раю”: сучасний духовно-сакральний контекст // Літературознавчі студії. – К.: КНУ ім. Т. Шевченка, 2011. – Вип. 31. – С. 58–63.

3. Сценарій “Возвращения в хаос” как воспроизведение ритуала инициации (на материале духовно-сакральной литературы) // Літературознавчі студії. – К.: КНУ ім. Т. Шевченка, 2011. – Вип. 33. – С. 74–80.

4. Мифологические сценарии в современном мире: постановка вопроса // Ученые записки Таврического национального университета им. В. И. Вернадского: Научный журнал. Серия "Филология. Социальные коммуникации". – Симферополь, 2011. – Т. 24 (63). – № 3. – С. 33-40.

5. Мифологические сценарии в современном мире: проблема прочтения // Мовні і концептуальні картини світу: збірник наукових праць. – К.: КНУ ім. Т. Шевченка, 2012. – Вип. 38. – С. 135-141.

6. Сценарий противостояния как отражение дуалистических мифов // Літературознавчі студії. – К.: КНУ ім. Т. Шевченка, 2012. – Вип. 35. – С. 87-92.

7. Современные научные концепции "прочтения" мифологических сценариев: к проблеме методологии // Літературознавчі студії. – К.: КНУ ім. Т. Шевченка, 2013. – Вип. 37, ч. 1. – С. 130-137.

8. Трансформація архаїчного міфу у сучасному соціумі: огляд проблеми // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: Філологічні науки. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2013. – Вип. 33. – С. 67-70.

9. Міфологічні сценарії: до проблеми методології // Літературознавчі студії. – К.: КНУ ім. Т. Шевченка, 2013. – Вип. 39, ч. 1. – С. 185-193.

10. Міфосценарій віднаходження Раю як одна з реалізацій космогонічних міфів (на матеріалі роману Володимира Дрозда "Листя землі" [Електронний ресурс] // Синопис: текст, контекст, медіа: Електронне фахове видання Київського університету імені Бориса Грінченка. – 2014. – № 4. – Режим доступу: <http://synopsis.kubg.edu.ua/index.php/synopsis/article/view/121/108>

11. "Міфологічна реверсія" сучасності: до причин та наслідків // Літературознавчі студії. – К.: КНУ ім. Т. Шевченка, 2014. – Вип. 40, ч. 1. – С. 161-169.

12. Міфосценарії: до проблеми декрипції // Літературний процес: методологія, іменні тенденції: зб. наук. праць

(філол. науки). – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2014. – № 3. – С. 60-65.

13. Текстова поліваріативність міфологічного сценарію початку як реалізація космогонічних та антроптогонічних міфів (на матеріалі поезії Сергія Жадана) // Літературний процес: методологія, імена, тенденції: зб. наук. праць (філол. науки). – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2014. – № 4. – С. 3-9.

14. Дуалістична міфомодель творів Тараса Шевченка та Марії Матіос: "перехресні координати" // Літературознавчі студії. – К.: КНУ ім. Т. Шевченка, 2014. – Вип. 42, ч. 1. – С. 175-186.

15. Текстові варіації есхатологічних міфів (на матеріалі сучасної української літератури) // Мова і культура: науковий журнал. – К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2014. – Вип. 17. – Т. VI (174). – С. 131-138.

16. Індивідуально-авторські варіанти міфосценарію ініціації Володимира Дрозда // *Studia Philologica* (Філологічні студії): зб. наук. праць. – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2014. – Вип. 3. – С. 144-147.

17. Індивідуально-авторська реконструкція есхатологічних міфосценаріїв у художніх творах Сергія Жадана // Літературознавчі студії. – К.: КНУ ім. Т. Шевченка, Видавничий дім Дмитра Бураго, 2015. – Вип. 43, ч. 1. – С. 147-160.

18. Ідіостильові особливості реконструкції космогонічного міфосценарію у творах Тараса Прохаська // Компаративні дослідження слов'янських мов і літератур. Пам'яті академіка Леоніда Булаховського: збірник наукових праць. – К.: "Освіта України", 2015. – Вип. 27. – С. 274-287.

19. Текстові варіації есхатологічних міфів (на матеріалі сучасної української літератури) // Мова і культура: науковий журнал. – К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2014. – Вип. 17. – Т. VI (174). – С. 131-138.

20. Tolle, lege!, або Де ховається слово (рецензія на монографію: Гольник О. В. "... Не минає міг!": Античний текст у поетич-

ному просторі українського модернізму 1920–1930-х років: монографія / Оксана Василівна Гольник. – Чернівці: Книги-XXI, 2013. – 552 с.) [Електронний ресурс] // Синопис: текст, контекст, медіа: електронне фахове видання Київського університету імені Бориса Грінченка. – 2015. – № 4 (12). – Режим доступу: <http://synopsis.kubg.edu.ua/index.php/synopsis/issue/view/15> Назва з екрана

21. Сценарій протистояння в публіцистичних текстах: літературно-художній кластер [Електронний ресурс] // Синопис: текст, контекст, медіа: Електронне фахове видання Київського університету імені Бориса Грінченка. – № 1 (13), 2016. – Режим доступу: <http://syirepsis.kubg.edu.ua/index.php/synopsis/issue/view>

22. Міфологічні сценарії в сучасному художньому дискурсі: спроба типологізації // Мова і культура: науковий журнал. – К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2016. – Вип. 18. – Т. V (180). – С. 74–81.

23. Мифологические сценарии в современном мире: символический аспект // Symbol w paradygmatach kultury europejskiej. Od czasow antycznych do wspolczesnosci. Colloquia litteraria sedlcensia studia minora. Vol. II. – Siedlce: stowarzyszenie tutajteraz Instytut Filologii Polskiej Akademii Podlaskiej, 2010. – S. 143–148.

24. Індивідуально-авторська інтерпретація есхатологічного міфосценарію (на матеріалі прозових творів Іздрика) // Zbiyr raportyw naukowych. “Literatura i kulturoznawstwo, 2014. OsiNegnikj, projekty hipotezy” (29.12.2014–30.12.2014). – Warszawa: Wydawca: Sp. zo.o. “Diamond trading tour”, 2014. – S. 16–25.

25. Віднайти Рай: текстові варіації міфологічного сценарію початку Галини Парутяк // Zbiyr raportyw naukowych. “Literatura i kulturoznawstwo. Projekty naukowe” (27.02.2015 – 28.02.2015). – Warszawa: Wydawca: Sp. zo.o. “Diamond trading tour”, 2015. – S. 12–21.

26. Текстові варіанти есхатологічного міфосценарію Галини Па-

гутяк // Zbiyr raportyw naukowych. “Literatura i kulturoznawstwo. Najnowsze badania naukowe. Teoria, praktyka” (30.03.2015 – 31.03.2015). – Warszawa: Wydawca: Sp. zo.o. “Diamond trading tour”, 2015. – S. 35–44.

27. Міфосценарій сестровбивства як одна з текстових варіацій мегасценарію кінця (на матеріалі сучасної української літератури) // Вечны рух жыцця і заканамернасці творчых пошукаў літаратуры: мат. рэсп. навукова-практ. канферэнцыі (да 90-годдзя з дня нараджэння І. Я. Навуменкі). – Мінск, 26–27 лютага 2015 г. – Мінск: Права і эканоміка, 2015. – С. 339–343.

28. Футбол як актант міфологічних сценаріїв (на матеріалі сучасної української й польської літератури) // Sport w literaturze i kulturze. Tom II serii “Problemy wspolczesnej humanistyki”. – Gdansk-Kijuw, 2015. – С. 129–144.

29. Текстові варіації міфологічних сценаріїв початку і кінця у творах Оксани Забужко // Inskrypcje: Czasopismo naukowe roznikone literaturze i kulturze. – SIEDLCE: WYDAWNICTWO IKR[i]BL, 2016. – R. IV, 2016, z. I (6). – S. 41–59.

30. Сценарії протистояння в сучасному українському публіцистичному дискурсі: координата “Герой” // Беларуская літэратура у культурнаму прасторы сучаснага грамадства: матэрыялы Міжнароднай навуковай канферэнцыі да 120-годдзя з дня нараджэння Кандрата Крапівы (Мінск, 3-4 сакавіка 2016 г.). – Мінск: Права і эканоміка, 2016. – С. 123–128.

31. Координата “национальная идентичность” в современной украинской публицистике: дискурсные кластеры [Електронний ресурс] // Wiadza sNedzenia: Identities, Media and Literature in Ukraine and about Ukraine: Contemporary Situation and Historical Dimension. – 2016. – № 8. – S. 125№8, 135. – Режим доступу: <http://wladzasadzeniapl/2016/8/wladzasadzenia-2016-8.pdf>

32. Мифологические сценарии в современном мире: введение в проблему // Мова

і культура: науковий журнал. – К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2010. – Вип. 13. – Т. X (146). – С. 10–16.

33. Мифологические сценарии “Потерянного и Обретенного рая”: духовно-сакральная сфера // Актуальні проблеми філології, американські та британські студії: Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції. 6–8 квітня 2011 р.: в 2 т. – К.: Університет “Україна”, 2011. – Т. 2. – С. 40–45.

34. Мифологический сценарий “Потерянного и Обретенного Рая”: индивидуально-авторский миф Михаила Булгакова (на материале романа “Мастер и Маргарита”) // Жизнь и творчество Михаила Булгакова в современном восприятии: материалы Первой апрельской ежегодной научной конференции (Москва, апрель 2011 г.); Булгаков в школе: Материалы ежегодного научного семинара для учителей и школьников (Москва, сентябрь 2011 г.). – Москва, 2012. – С. 25–34.

35. Ритуал ініціації: теоретичний аспект // Літературний процес: методологія, імена, тенденції: зб. наук. праць (філол. науки). – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2012. – № 4. – С. 25–28.

36. Философия любви в современном мире: мифологические следы // Збірка матеріалів Четвертих Покровських Міжнародних місіонерсько-просвітницьких читань “Досвід християнської святості в освітньому просторі: минуле і майбутнє”, 23–25 жовтня 2012 р. – Полтава: ФОГТ Болотін А. В., 2013. – С. 243–252.

37. Мифологические сценарии в современном мире: особенности “адаптации” [Електронний ресурс] // Синопис: текст, контекст, медіа: Електронне фахове видання Київського університету імені Бориса Грінченка. – 2013. – № 1. – Режим доступу: <http://synopsis.kmpu.edu.ua/indcx.php/sy1TOPsis/article/vicw/19/14>.

38. Космогонічні міфосценарії Василя Слупчука // “Філологічні науки: історія, сучасний стан та перспективи досліджень”: матеріали Міжнародної нау-

ково-практичної конференції: м. Львів, 24–25 жовтня 2014 р. – Львів: ГО “Наукова філологічна організація “ЛОГОС”, 2014. – С. 15–18.

39. Міфологема “Острів” як одна з домінант міфосценарію “Віднайденого/Втраченого Раю” // Актуальні питання філологічних наук: наукові дискусії: Міжнародна науково-практична конференція, м. Одеса, 14–15 листопада 2014 р. – Одеса: Південноукраїнська організація “Центр філологічних досліджень”, 2014. – С. 85–88.

40. Мегаміфосценарії початку й кінця в художній картині світу Марії Матіос [Електронний ресурс] // Синопис: текст, контекст, медіа: Електронне фахове видання Київського університету імені Бориса Грінченка. – 2015. – № 3. – Режим доступу: <http://synopsis.kubg.edu.ua/index.php/synopsis/issue/view/14>

41. Текстові особливості реалізації ядерних міфологічних сценаріїв у сучасній українській драматургії // Економіка, наука, освіта: інтеграція та синергія: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Братислава, 18–21 січня 2016 р.): у 3-х т. – К.: Вид-во “Центр навчальної літератури”, 2016. – Т. 3. – С. 13–14.

Тараненко Л. І. Просодичні засоби актуалізації англійських фольклорних текстів малої форми (експериментально-фонетичне дослідження). – Рукопис.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філологічних наук зі спеціальності 10.02.04 – германські мови. – Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна. – Харків, 2016.

У роботі, виконаній на ґрунті нового функціонально-енергетичного підходу до досліджень фонетичних явищ, встановлено просодичні ознаки усної актуалізації англійських фольклорних текстів малої форми, зумовлені структурними, комунікативно-когнітивними й емоційно-прагматичними факторами. Фольклорні тексти систематизовано за комунікатив-

но-прагматичною спрямованістю у три укрупнені класи: духовно-ідеологічні (міфи, легенди), культурно-побутові (казки, прислів'я) і креативно-повчальні (загадки, притчі, анекдоти) тексти. Уточнено дефініції притч, казок, міфів, легенд, прислів'їв, загадок, анекдотів, змодельовано концептуальний простір їхньої актуалізації та розроблено уніфіковані алгоритмічно-фабульні моделі розгортання їхніх сюжетів. Обґрунтовано синергетичні моделі саморозвитку фоноконцептів і психоенергетичного механізму суттєвого впливу фольклорного тексту на слухача, побудовано енергограми усної актуалізації фабульних елементів із використанням кількісного критерію рівня емоційного і прагматичного потенціалів текстів та виявлено їхні типові інтонаційно-енергетичні моделі. Експериментально встановлено інваріантну й варіантні реалізації інтонаційних моделей англійських фольклорних творів малої форми, параметри яких описано в межах структурно-фабульних компонентів текстів та на їхніх стижах. З'ясовано, що пісенний фольклор варто досліджувати, враховуючи всі аспекти: від історико-культурних передумов виникнення пісні до лінгвістичних особливостей. Перспективи подальших розвідок – у виявленні механізмів створення чоловічих і дитячих образів в англійському пісенному фольклорі та в текстах різної жанрової приналежності, а також висвітленні когнітивного аспекту функціонування лінгвістичних і музичних засобів створення образів.

П у б л і к а ц і ї:

1. Актуалізація англійських прозових фольклорних текстів малої форми: монографія. – К.: Кафедра, 2014. – 288 с.
2. Prosodic Actualization of a Moral Admonition in Small Folklore Texts // *Within Language, Beyond Theories* (Vol. 1): Studies in Theoretical Linguistics 1: [monograph]. – Cambridge: Cambridge Scholars Publishing, 2015. – P. 312–321.
3. Историко-логическая ретроспекция генезиса фольклорных произведений // *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія: Романо-германська філологія. Методика викладання іноземних мов.* – Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2013. – № 1071, Вип. 75. – С. 44–53.
4. Критерий уровня актуализации эмоционально-прагматического потенциала высказывания // *Наукові записки. Серія: Філологічні науки (мовознавство): [у 2 ч.]*. – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2012. – Вип. 105 (1). – С. 476–484.
5. Синергетизм порождения и актуализации фоноконцепта // *Наукові записки. Серія: Філологічні науки (мовознавство): [у 2 ч.]*. – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2011. – Вип. 96 (2). – С. 213–219.
6. Алгоритмічно-фабульний аналіз структури англійських прислів'їв // *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія Романо-германська філологія. Методика викладання, іноземних мов*. – Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2012. – № 1003, Вип. 70. – С. 113–120.
7. Алгоритмічно-фабульна побудова сюжетів англійських народних казок // *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія: Романо-германська філологія. Методика викладання іноземних мов.* – Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2013. – № 1052, Вип. 74. – С. 163–171.
8. Англійська народна загадка: прощодична організація, емоції, прагматика // *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Серія: Філологічні науки.* – Луцьк, 2015. – Вип. 4 (305). – С. 270–276.
9. Дефініція та функції англійської фольклорної легенди // *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Серія: Філологічні науки. Мовознавство.* – Луцьк, 2014. – Вип. 5 (282). – С. 139–143.
10. Жанрові особливості та функціональне призначення тексту англійського прислів'я // *Наукові записки Національ-*

ного університету "Острозька академія". Серія філологічна. - Острог: Вид-во Нац. ун-ту "Острозька академія", 2015. - Вип. 53. - С. 244-247.

11. Метод комплексної енергетичної оцінки процесу просодичного оформлення мовлення // Наукові записки. Серія: Філологічні науки (мовознавство): [у 4 ч.]. - Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2009. - Вип. 81 (I). - С. 359-365.

12. Методологія та методика дослідження енергетичних особливостей просодичного оформлення англійських фольклорних текстів // Наукові записки. Серія: Філологічні науки (мовознавство). - Кіровоград: РВВ Видавець Лисенко В.Ц., 2015. - Вип. 138. - С. 561-568.

13. Моделювання концептосфери змістового насичення фольклорних творів // Наукові записки. Серія: Філологічні науки (мовознавство). - Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2014. - Вип. 127. - С. 163-172.

14. Підходи та напрями дослідження фольклорних текстів малої форми // Вісник Черкаського університету. Серія: Філологічні науки. - Черкаси: ЧНУ, 2014. - № 27 (320). - С. 64-69.

15. Подібність структурно-фабульної побудови текстів англійської фольклорної притчі і байки // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія: Романо-германська філологія. Методика викладання іноземних мов. - Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. - № 1125, Вип. 79. - С. 30-36.

16. Притча: функціональне призначення та трактування змісту // Наукові записки. Серія: Філологічні науки (мовознавство). - Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2014. - Вип. 128. - С. 230-239.

17. Просодичне оформлення структурно-фабульних компонентів тексту англійської народної казки // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія: Романо-германська філологія. Методика викладання іноземних мов. - Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. - № 1155, Вип. 80. - С. 157-164.

18. Смысловые и структурные особенности текста мифа // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія: Романо-германська філологія. Методика викладання іноземних мов. - Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. - № 1102. - С. 145-154.

19. Спільність структурно-фабульних елементів англійських фольклорних міфів, казок і легенд // Нова філологія: зб. наук. пр. - Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2014. - № 65. - С. 33-39.

20. Структурні особливості та ознаки фольклорних текстів малої форми // Наукові записки. Серія: Філологічні науки (мовознавство): [у 5 ч.]. - Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2008. - Вип. 75 (3). - С. 137-143.

21. Структурно-фабульні особливості побудови тексту притчі // Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія філологічна. - Острог: Вид. Нац. ун-ту "Острозька академія", 2013. - Вип. 38. - С. 228-233.

22. Сугестивний вплив озвученої казки на дитину // Наукові записки. Серія: Філологічні науки (мовознавство). - Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2013. - Вип. 118. - С. 148-155.

23. Узагальнена дефініція та функціональні ознаки англійської фольклорної загадки // Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія філологічна. - Острог: Вид-во Нац. ун-ту "Острозька академія", 2014. - Вип. 48. - С. 248-250.

24. Жанровые признаки и дефиниция притчи // Вестник педагогического опыта. Серия: Иностранные языки. История: [науч.-метод. журн.]. - Глазов: ФГБОУ ВПО "Глазовский гос. пед. ин-т им. В. Г. Короленко, 2013. - Вип. 34. - С. 42-45.

25. Определение мифа как речевого феномена // На Пересечении языков и культур. Актуальные вопросы гуманитарного знания: [межвуз. сб. ст.]. - Киров: Изд-во ВятГГУ, 2013. - Вип. 4. - С. 146-149.

26. Стратифікація пространства результатів досліджень мифов // В мире научных открытий. – Красноярск: Науч.-инновационный центр, 2013. – № 113 (47).

27. Фабульна структура фольклорної загадки та когнітивно-креативний механізм її декодування // Science and Education a New Dimension. Philology, 1 (3). – Будапешт, 2013. – Issue 13.-С. 167–174.

28. Generalized Model of the Genesis of Literary Genres // Humanities and Social Sciences Review. – 2013. – Vol. 02, No. 02. – P. 171–175.

29. Англійська народна казка: дефініція та функціонально-прагматичне спрямування // Наукові студії – XXI (культура, освіта – антропоцентричні парадигми і сучасний світ). Серії: Філософія. Філологія. Педагогіка. Економіка. – К.: Міленіум, 2014. – Вип. 3 (Т. 5). – С. 56–66.

Гриценко О. В. Текстовісні та стилістичні функції етикетної лексики і фразеології в мові українського пісенного фольклору. – Рукопис.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук зі спеціальності 10.02.01 – українська мова – Запорізький національний університет. – Запоріжжя, 2016.

Дисертація присвячена комплексному дослідженню етикетної лексики та фразеології, з'ясуванню їхніх стилістичних можливостей і текстотвірної ролі в мові українських народних пісень. У роботі висвітлено основні погляди вчених на специфіку народнопісенного тексту, подано аналіз наукової літератури з питань мовного етикету, запропоновано нові терміни на позначення народнопісенного мовного етикету, етикетного епітета. Визначено склад етикетних лексичних та фразеологічних одиниць, уживаних у мові української народної поезії, засоби їхнього вираження, умови функціонування, етикетну семантику. Особливістю народнопоетичних текстів є наявність етикетних

синонімічних словотвірних рядів, основну частину яких складають народнопоетизми, пестливо марковані деривати, діалектизми, розмовні, застарілі, рідковживані, поетичні слова та вирази. Вони беруть активну участь у стилістичному оформленні уснопоетичних творів. Народнопісенну етикетну лексику та фразеологію диференційовано відповідно до жанрової специфіки твору. З'ясовано стилістичний та текстотвірний потенціал відповідних етикетних лексем та фразеологізмів у мові пісенного фольклору. Визначено роль етикетних слів та виразів в організації народнопоетичного тексту та структурному оформленні народних пісень із композиційними прийомами послідовності, поляризації та виділення одиничного.

П у б л і к а ц і ї:

1. Етикетні назви осіб за родом діяльності в мові козацьких пісень // Вісник Запорізького національного університету: зб. наук. праць. Філологічні науки. – Запоріжжя: ЗНУ, 2013. – № 3. – С. 225–231.

2. Этикетные семейные обращения в русском и украинском песенном фольклоре // Славянские языки: системно-описательный и социокультурный аспекты исследования: сб. науч. тр.: в 2 ч. – Брест: БрГУ, 2014. – Ч. 1. – С. 180–185.

3. Етикетні назви братів та сестер у мові пісенного фольклору // Україна в етнокультурному вимірі століть. До 175-річчя з дня народження видатного українського етнографа Павла Чубинського: зб. наук. праць. – К.: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2014. – С. 349–360.

4. Етикетні епітети та їх стилістичні можливості в мові української народної лірики // Вісник Запорізького національного університету: зб. наук. праць. Філологічні науки. – Запоріжжя: ЗНУ, 2015. – № 2. – С. 204–211.

5. Фонетико-правописна система “Думок і пісень” А. Могилы // Збірник наукових праць студентів, аспірантів і молодих вчених “Молода наука-2012”: у 7 т. – Запоріжжя: Поліграфічний центр “СоруArt”, 2012. – Т. 5. – С. 25–29.

6. Вітання, вживані в мові українського пісенного фольклору // Міфологія і фольклор: загальноукраїнський науково-освітній журнал. - Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2016. - № 1-2. - С. 107-111.

7. Текстотвірний потенціал етикетних звертань і висловів у мові української народної лірики // Мандрівець. - Тернопіль, 2016. - № 1 (121). - С. 65-73.

Карнаухова А. В. Формування шанобливого ставлення у дітей 5-го року життя до дорослих засобами української казки. - На правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.08 - дошкільна педагогіка. - Інститут проблем виховання НАН України. - Київ, 2016.

Дисертація присвячена проблемі формування шанобливого ставлення у дітей 5-го року життя до дорослих засобами української казки. На основі теоретичного аналізу уточнено сутність поняття "шанобливе ставлення до дорослих" стосовно дітей 5-го року життя як вияв поваги, що ґрунтується на індивідуальних моральних чеснотах чи якостях особистості, до якої це ставлення виявляється. Розкрито виховний потенціал української казки як засобу формування шанобливого ставлення у дітей 5-го року життя до дорослих. Визначено критерії та показники сформованості шанобливою ставлення дітей 5-го року життя до дорослих. Обґрунтовано педагогічні умови формування шанобливого ставлення дітей 5-го року життя до дорослих засобами української казки. Розроблено методику формування шанобливого ставлення дітей 5-го року життя до дорослих засобами української казки, суть якої полягає в забезпеченні реалізації обґрунтованих педагогічних умов як взаємозумовлених, серед яких центральною є створення розвивального середовища у дошкільному навчальному закладі; решта дві педагогічні умови (систематичне збага-

чення знань дітей 5-го року життя змістом казок морального спрямування; залучення дітей до практично зорієнтованої діяльності в контексті творчої інтерпретації казкових сюжетів із подальшою поведінковою проекцією) забезпечують створення такого середовища і водночас активізують діяльність дітей у ньому.

П у б л і к а ц і ї:

1. Українська казка як засіб формування шанобливого ставлення до дорослих у дітей 5-го року життя // Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова: зб. наук. пр. Педагогічні науки: реалії та перспективи. - К., 2004. - Вип. 1. - С. 131-135.

2. Психологічні основи розвитку і формування у дітей 5-го р. ж. позитивно-ціннісного ставлення до дорослих // Психологічні науки: зб. наук. пр. - Бердянськ: БДПУ, 2005. - Вип. II. - С. 74-81.

3. Деякі аспекти формування морально-етичної сфери особистості дошкільника за допомогою використання українських казок // Гуманітарний вісник Державного вищого навчального закладу "Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди": наук.-теорет. зб. - Переяслав-Хмельницький, 2008. - Вип. 14. - С. 102-105.

4. Філософські виміри краси людського вчинку // Педагогічна освіта: теорія і практика: зб. наук. пр. - Кам'янець-Подільський, 2011. - Вип. 7. - С. 58-63.

5. Формування шанобливого ставлення у дітей 5-го року життя до дорослих засобами української казки // Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: зб. наук. пр. - Рівне, 2011. - С. 143-147.

6. Наукові дослідження питань морального виховання дітей дошкільного віку в історико-педагогічному аспекті // Вісник Київського міжнародного університету. Серія: Педагогічна теорія і практика: зб. наук. пр. - К.: КиМУ, 2012. - Вип. 3. - С. 81-90.

7. Вплив казки на формування особистості дитини: моральний аспект // Вихо-

ватель-методист дошкільного закладу. – № 7. – 2012. – С. 20–24.

8. Вплив української казки на формування соціально-комунікативної компетенції у дітей 5-го року життя // Гуманітарний вісник ДВНЗ “Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди”. Дод. 4 до вип. 31, т. IV (12): Тематичний вип. “Міжнародні Челпанівські психолого-педагогічні читання”. – К.: Гнозис, 2014. – С. 301–309.

9. Підготовка майбутніх вихователів до формування моральних цінностей у дітей 5-го року життя засобами казки // Гуманітарний вісник ДВНЗ “Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди”. – Дод. 1 до вип. 36, т. III (63): Тематичний вип. “Вища освіта у контексті інтеграції до європейського освітнього простору”. – К.: Гнозис, 2015. – С. 349–356.

10. Психолого-педагогічні основи формування позитивно-ціннісного ставлення до дорослих у дітей 5-го року життя // Рідна мова. – 2011. – № 8. – С. 17–20.

11. Историко-педагогические основы формирования уважительного отношения детей дошкольного возраста к взрослым // Специалист XXI века: психолого-педагогическая культура и профессиональная компетентность: сб. материалов междунар. науч.-практ. конф., 27–28 октября 2011 г. – Барановичи, 2011. – С. 97–100.

12. Вплив казки на формування особистості дитини // Рідна мова. – 2013. – № 19. – С. 78–82.

Пономаревська О. І. Народний іконопис Київського та Чернігово-Сіверського Полісся кінця XVIII–XIX століть: релігійно-історичний, соціокультурний і фольклорний аспекти. – Рукопис.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства за спеціальністю 26.00.01 – теорія та історія культури. – Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені

М. Т. Рильського НАН України. – Київ, 2015.

У дисертації досліджено трансформацію функціонального та художньо-естетичного змісту народної ікони в просторово-часовій динаміці культури Київського і Чернігово-Сіверського Полісся кінця XVII–XIX ст., а також взаємозв'язок народного іконопису та інших компонентів культури. У роботі виявлено проблемні вектори у тлумаченні поняття *народна ікона*, виділено основні параметри культурологічної ідентифікації народної ікони як межового явища неофіційної культури. Запропоновано типологію української народної ікони на основі таких критеріїв: стилістичні особливості, специфіка виробництва, сюжетно-тематичний репертуар. У дослідженні виділені основні функції ікони в культурному просторі Полісся. Висвітлені історичні, соціально-культурні чинники масового запиту на народну ікону. На основі статистичних даних XVIII–XIX ст. з'ясовано місцезнаходження іконописних центрів Київського та Чернігово-Сіверського Полісся XIX ст., причини їх виникнення та характер функціонування. У ході дослідження доведено, що специфічними особливостями народних ікон Полісся в художньому аспекті виступають елементи та мотиви орнаменту, а також унікальна поліхромна гама.

П у б л і к а ц і ї:

1. Историко-культурні аспекти побутування народної ікони // Мистецькі обрії: науково-теоретичні праці та публіцистика. – К.: Академія мистецтв України, 2006. – Вип. 8–9. – С. 338–343.

2. Поліфункціональність народної ікони // Українська академія мистецтва: дослідницькі та наук.-метод. праці. – К.: Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури, 2006. – Вип. 13. – С. 268–277.

3. До проблеми дефініції та типології українського народного іконопису // Українська академія мистецтва: дослідницькі та наук.-метод. праці. – К.: Націо-

нальна академія образотворчого мистецтва і архітектури, 2008. – Вип. 15. – С. 315–324.

4. Центри народного іконопису північно-східного Полісся: історико-культурні проблеми визначення // Українська академія мистецтва: дослідницькі та наук.-метод. праці. – К.: Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури, 2009. – Вип. 16. – С. 270–279.

5. Українська народна ікона XIX століття у контексті кітчу // Українське мистецтвознавство: матеріали, дослідження, рецензії: зб. наук. праць. – К.: НАНУ, ІМФЕ ім. М. Т. Рильського, 2010. – Вип. 10. – С. 196–202.

6. Народная икона в контексте популярной культуры // Мир науки, культуры и образования: международный научный периодический журнал. – Горно-Алтайск. – 2015. – № 1 (50). – С. 382–383.

7. Регіональні особливості народної іконографії Пресвятої Богородиці кін. XVIII–XIX ст. // Вісник Чернігівського державного педагогічного університету. Серія: Філософські науки. – Чернігів: Чернігівський державний педагогічний університет імені Т. Г. Шевченка, 2010. – Вип. 75. – С. 128–130.

8. Икона в сакральной ритуальности украинцев // Вісник Чернігівського державного педагогічного університету. Серія: Філософські науки. – Чернігів: Чернігівський державний педагогічний університет імені Т. Г. Шевченка, 2009. – Вип. 66. – С. 121–126.

9. Крин благоуханный: сигнатура Богородиці у декоративних елементах україн-

ської народної ікони // Образотворче мистецтво. – К., 2009. – № 3. – С. 16–19.

10. Світоглядні основи українського народного іконопису // Університет: історико-філософський журнал. – К., 2008. – № 2 (22). – С. 91–94.

11. Украинское барокко и иконопись Сибири XVII–XVIII в. // Гуманитарные проблемы миграции: социально-правовые аспекты адаптации соотечественников в Тюменской области: материалы II Международной науч.-практ. конф. – Тюмень: Вектор Бук, 2006. – Ч. 3. – С. 223–229.

12. Народний іконопис північно-східного Полісся XIX ст. як один з аспектів вивчення духовної культури // Збірник наукових праць Науково-дослідного інституту українознавства. – К., 2005. – Т. 5. – С. 241–248.

13. Специфіка орнаментальних елементів у композиціях північнополіських народних ікон // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2005. – Вип. 30. – С. 167–172.

14. Богородичні народні ікони Чернігівського Полісся XIX ст. // Український вимір: міжнародний зб. інформаційних, освітніх, наук., метод. статей і матеріалів з України та діаспори. – Ніжин, 2003. – Вип. 1. – С. 137–147.

15. Народна ікона у контексті взаємодії релігії та національної культури // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2002. – Вип. 19. – С. 117–123.

Підготував Ігор Гунчик